Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

20. september 2018 *

Apellatsioonkaebus – Riigiabi – Digitaaltelevisioon – Abi maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuks Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha (Castilla–La Mancha autonoomne piirkond, Hispaania) äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades – Maapealseid digitaaltelevisiooniplatvorme kasutavate operaatorite toetamine – Otsus, millega abimeetmed tunnistatakse siseturuga osaliselt kokkusobimatuks – Mõiste „riigiabi“ – Eelis – Üldist majandushuvi pakkuv teenus – Määratlus – Liikmesriikide kaalutlusõigus

Kohtuasjas C-114/17 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 3. märtsil 2017 esitatud apellatsioonkaebus,

Hispaania Kuningriik, esindaja: M. J. García-Valdecasas Dorrego,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: E. Gippini Fournier, B. Stromsky ja P. Němečková,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz, kohtunikud C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (ettekandja) ja C. Lycourgos,

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: ametnik L. Carrasco Marco,

arvestades kirjalikku menetlust ja 7. märtsi 2018. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 8. mai 2018. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

otsuse

1 Hispaania Kuningriik palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 15. detsembri 2016. aasta kohtuotsuse Hispaania *vs.* komisjon (T-808/14, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, ei avaldata, EU:T:2016:734), millega kohus jättis rahuldamata tema hagi nõudega tühistada komisjoni 1. oktoobri 2014. aasta otsus C(2014) 6846 final riigiabi SA.27408 (C 24/10, ex NN 37/10 (ex CP 19/09)) kohta, mida Castilla–La Mancha ametiasutused andsid maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuks äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades Castilla–La Manchas.

Õiguslik raamistik

2 Vaidlustatud kohtuotsuse tegemiseni viinud menetluse ajal kehtinud Üldkohtu kodukorra (edaspidi „Üldkohtu kodukord“) artiklis 84 „Uued väited“ on ette nähtud:

„1. Menetluse käigus on uute väidete esitamine keelatud, välja arvatud juhul, kui need tuginevad faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus.

2. Kui uusi väiteid esitatakse, tuleb seda teha menetlusdokumentide teistkordsel vahetamisel ning need peavad olema selgelt eristatavad kui uued väited. Kui uute väidete esitamist õigustavad faktilised ja õiguslikud asjaolud on saanud teatavaks pärast menetlusdokumentide teistkordset vahetamist või pärast seda, kui on otsustatud menetlusdokumentide teistkordset vahetamist mitte lubada, esitab vastav kohtuasja pool uued väited niipea, kui ta on nimetatud asjaoludest teada saanud.

3. Ilma et see piiraks Üldkohtu hilisemat otsust uute väidete vastuvõetavuse kohta, annab president teistele pooltele võimaluse neile väidetele vastamiseks.“

3 Kodukorra artiklis 86 „Hagiavalduse muutmine“ on sätestatud:

„1. Kui akt, mille tühistamist nõutakse, on asendatud või muudetud teise aktiga, millel on sama ese, võib hageja selle uue asjaolu arvesse võtmiseks muuta hagiavaldust enne menetluse suulise osa lõppemist või enne Üldkohtu otsust lahendada kohtuasi ilma menetluse suulise osata.

2. Hagiavalduse muutmine peab toimuma eraldi dokumendiga ning hagiavalduse muutmise tinginud akti peale tühistamishagi esitamiseks ELTL artikli 263 kuuendas lõigus ette nähtud tähtaja jooksul.

[…]

4. Muutmisavalduses märgitakse:

a) nõuded, mida muudetakse;

b) vajaduse korral väited ja argumendid, mida muudetakse;

c) vajaduse korral nõuete muutmisega seotud tõendid või taotlus nende kogumiseks.

5. Muutmisavaldusele lisatakse hagiavalduse muutmise tinginud akt. Kui seda akti ei esitata, määrab kohtusekretär hagejale mõistliku tähtaja selle esitamiseks. Kui seda puudust ette nähtud tähtaja jooksul ei kõrvaldata, otsustab Üldkohus, kas selle nõude täitmata jätmine muudab hagiavalduse muutmise avalduse vastuvõetamatuks.

6. President määrab kostjale tähtaja hagiavalduse muutmise avaldusele vastamiseks, ilma et see mõjutaks otsust, mille Üldkohus teeb hagiavalduse muutmise avalduse vastuvõetavuse kohta.

[…]“

Vaidluste taust

4 Vaidluse aluseks olevad asjaolud on Üldkohus välja toonud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–24. Käesoleva menetluse vajadustest lähtudes võib need kokku võtta järgmiselt.

5 Käesolev kohtuasi käsitleb rida meetmeid, mille Hispaania ametivõimud võtsid Hispaanias, Comunidad Autónoma de Castilla-La Manchas (Castilla–La Mancha autonoomne piirkond, Hispaania) analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku raames (edaspidi „vaidlusalune meede“).

6 Hispaania Kuningriik kehtestas õigusliku raamistiku analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku protsessi edendamiseks, jõustades muu hulgas 14. juuni 2005. aasta seaduse 10/2005 kiireloomuliste meetmete kohta eesmärgiga edendada maapealset digitaaltelevisiooni ja kaabeltelevisiooni liberaliseerimist ning toetada pluralismi (Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo, *BOE* nr 142, 15.6.2005, lk 20562) ja kuninga 29. juuli 2005. aasta dekreedi 944/2005, millega kiidetakse heaks riiklik maapealse digitaaltelevisiooni tehniline kava (Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre, *BOE* nr 181, 30.7.2005, lk 27006). Selle kuninga dekreediga kehtestati era- ja avalik-õiguslikele riigi ringhäälinguorganisatsioonidele kohustus tagada vastavalt 96%-le ja 98%-le elanikkonnast maapealse digitaaltelevisiooni vastuvõtt.

7 Analoogtelevisioonilt digitaaltelevisioonile ülemineku võimaldamiseks jaotasid Hispaania ametivõimud riigi territooriumi kolmeks piirkonnaks: „I piirkond“, „II piirkond“ ja „III piirkond“. Käesolevas kohtuasjas käsitletav II piirkond katab vähem linnastunud piirkondi ja äärealasid, mis hõlmavad 2,5% Hispaania elanikkonnast. Selles piirkonnas ringhäälinguorganisatsioonid digiteerimisse ei investeerinud, kuna puudus kaubanduslik huvi, mistõttu Hispaania ametivõimud rakendasid riiklikku rahastamist.

8 Hispaania ministrite nõukogu (Consejo de Ministros) võttis 2007. aasta septembris vastu maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku riikliku kava, mille eesmärk oli katta maapealse digitaaltelevisiooni levialaga sama suur hulk Hispaania elanikkonnast, kui see oli aastal 2007 analoogtelevisiooni puhul, see tähendab rohkem kui 98% sellest elanikkonnast ja 99,96% Castilla–La Mancha autonoomse piirkonna elanikkonnast.

9 Maapealse digitaaltelevisiooni levialaga katmise eesmärkide saavutamiseks nägid Hispaania ametivõimud ette lubada riiklikku rahastust, eelkõige maapealse digiteerimise protsessi toetuseks II piirkonnas ja konkreetsemalt selles piirkonnas asuvate Castilla–La Mancha autonoomse piirkonna aladel.

10 Hispaania tööstus-, turismi- ja kaubandusministeerium (Ministerio de Industria, Turismo y Comercio, edaspidi „TTKM“) võttis 2008. aasta veebruaris vastu otsuse, et parandada telekommunikatsioonitaristut ning määrata kindlaks infoühiskonna arendamiseks võetavate meetmete riikliku rahastamise kriteeriumid ja jaotus „Plan Avanza“ kava raames. Selle otsuse alusel heaks kiidetud eelarve anti osaliselt kasutada televisiooni digiteerimiseks II piirkonnas.

11 Digiteerimine viidi läbi 2008. aasta juulist kuni novembrini. TTKM kandis seejärel vahendid üle autonoomsetele piirkondadele, kes kohustusid katma ettevõtmise ülejäänud kulud oma eelarvest.

12 2008. aasta oktoobris otsustas ministrite nõukogu määrata täiendavad rahalised vahendid, et laiendada maapealse digitaaltelevisiooni levialaga katmist ja viia see lõpule üleminekukavadega, mis tuli ellu viia 2009. aasta esimeses pooles.

13 Seejärel alustasid autonoomsed piirkonnad laiendamise protsessi. Selleks korraldasid nad hankeid või usaldasid kõnealuse laiendamise eraettevõtjatele. Mõnel juhul palusid autonoomsed piirkonnad selle laiendamise enda peale võtta valdadel.

14 Erinevalt enamikust teistest Hispaania autonoomsetest piirkondadest ei korraldanud Castilla–La Mancha autonoomne piirkond digitaaltelevisiooni leviala laiendamiseks hankemenetlusi. Kõnealuse autonoomse piirkonna ametivõimud kohaldasid erimenetlust, mis kehtestati 2. detsembri 2008. aasta dekreediga 347/2008, mis käsitleb Castilla–La Manchas maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku kava rakendamiseks otsetoetuste andmise eeskirju (Decreto 347/2008 por el que se regula la concesión de subvenciones directas para la ejecución del plan de transición a la televisión digital terrestre en Castilla-La Mancha, *Diario oficial de Castilla-La Mancha* nr 250, 5.12.2008, lk 38834).

15 Dekreediga 347/2008 nähti ette olemasolevate ülekandejaamade omanikele digiteerimiseks vajalike vahendite otsene jaotamine. Kui ülekandejaamad kuulusid kohalikule omavalitsusüksusele, sõlmis too Castilla–La Mancha valitsusega lepingu nende jaamade rahastamiseks. Kohalikud omavalitsusüksused ostsid seejärel oma telekommunikatsiooni operaatorile digitaalsed seadmed ja tellisid sellelt operaatorilt seadmete paigaldamise, käitamise ja hooldamise. Kui need ülekandejaamad kuulusid eraõiguslikule telekommunikatsiooni operaatorile, sõlmis too asjaomase valitsusega lepingu seadmete digiteerimiseks vajalike rahaliste vahendite saamiseks. Kuna oli vaja ehitada 20 uut ülekandejaama, ehitati 14 neist lepingute alusel, mis sõlmiti asjaomase valitsuse ja kohalike omavalitsusüksuste vahel, ning 6 neist lepingu alusel, mis sõlmiti nimetatud valitsuse ja telekommunikatsiooni operaatori vahel.

16 Castilla–La Mancha valitsus rahastas digitaalsete seadmete omandamist, paigaldamist, käitamist ja hooldamist kahel esimesel aastal iga digiteeritud ülekandejaama puhul. 475 ülekandejaama kuulusid kohalikele omavalitsusüksustele, samas kui 141 rahastati vahenditest, mis anti kahele telekommunikatsiooni operaatorile – Telecom CLMile ja Abertis Telecom Terrestre SA-le (edaspidi „Abertis“).

17 14. jaanuaril ja 18. mail 2009 sai Euroopa Komisjon kaks kaebust, millest ühe saatis kohalik telekommunikatsiooni ja maapealse televisiooni operaator Radiodifusión Digital SL ning teise SES Astra SA. Kaebused puudutasid Hispaania ametivõimude abikava analoogtelevisioonilt maapealsele digitaaltelevisioonile ülemineku jaoks II piirkonnas. Kaebajate sõnul sisaldas see meede teatamata jäetud abi, mis võis kaasa tuua konkurentsimoonutuse maapealsete ja satelliitringhäälinguplatvormide vahel. Lisaks väitis Radiodifusión Digital, et kõnealune meede tõi kaasa konkurentsimoonutuse üleriigiliste ja kohalike operaatorite vahel.

18 Komisjon teavitas 29. septembri 2010. aasta kirjaga Hispaania Kuningriiki oma otsusest alustada kõnealuse abikava suhtes Castilla–La Mancha autonoomses piirkonnas ELTL artikli 108 lõikes 2 osutatud menetlust. Samal päeval teavitas komisjon asjaomast liikmesriiki eraldiseisva menetluse alustamisest kõnealuse abikava suhtes kogu Hispaania territooriumil peale Castilla–La Mancha autonoomse piirkonna (ELT 2010, C 337, lk 17).

19 19. juunil 2013 võttis komisjon vastu otsuse 2014/489/EL riigiabi SA.28599 (C 23/10 (ex NN 36/10, ex CP 163/09)) kohta, mida Hispaania Kuningriik andis maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtuks äärealadel ja vähem linnastunud piirkondades (väljaspool Castilla–La Manchat) (ELT 2014, L 217, lk 52).

20 Seejärel võttis komisjon vastu otsuse C(2014) 6846 final, mille artikli 1 esimeses lõigus on sätestatud, et maapealse televisiooniplatvormi operaatoritele Telecom CLM ja Abertis ülekandejaamade ajakohastamiseks, uute jaamade ehitamiseks ning digitaalseadmete pakkumiseks ja/või jaamade hooldamiseks ja käitamiseks Castilla–La Mancha II piirkonnas riigiabi andmisel rikuti [ELTL] artikli 108 lõike 3 sätteid ja et see on siseturuga kokkusobimatu. Selle otsuse artikli 1 teises lõigus tunnistatakse ebaseaduslikuks ja kokkusobimatuks riigiabi, mis anti satelliitsignaalide edastamiseks vajalike vastuvõtjate paigaldamiseks selles piirkonnas Hispasat SA-le.

21 Otsuse C(2014) 6846 final artikli 3 lõike 1 kohaselt kohustas komisjon Hispaania Kuningriiki nõudma kõnealuse meetme alusel antud siseturuga kokkusobimatu abi ettevõtjatelt Telecom CLM, Abertis ja Hispasat tagasi.

22 Selle otsuse põhjendustes leidis komisjon esiteks, et erinevad riigi tasandil vastu võetud õigusaktid ning TTKMi ja autonoomsete piirkondade vahel sõlmitud lepingud moodustasid maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamisel II piirkonnas rakendatava abikava aluse. Praktikas rakendasid autonoomsed piirkonnad Hispaania valitsuse suuniseid maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamise kohta.

23 Teiseks asus komisjon seisukohale, et kõnealust meedet tuli pidada riigiabiks ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses. Komisjoni hinnangul on Abertis ja Telecom CLM vahetud abisaajad, kuna nad said majandusliku eelise, omades võimalust kasutada avalikke vahendeid, et digiteerida neile kuulunud seadmeid või ehitada uusi ülekandejaamu. Kui kohalikud omavalitsusüksused tegutsesid võrguoperaatoritena, said nad samuti seda abi vahetult. Kõnealuse meetmega antud eelis oli valikuline, sest see oli suunatud vaid maapealse platvormi turul tegutsevatele ettevõtjatele ja võrguoperaatorid valiti välja mitte hankemenetlustes, vaid erimenetluses. Operaatorite otsese valimise tõttu jäeti kõrvale kõik teised võimalikud maapealset tehnoloogiat kasutanud konkurendid. Võttes arvesse, et satelliitplatvorm ja maapealne platvorm omavahel konkureerivad, kahjustab kõnealune meede konkurentsi nende kahe platvormi vahel.

24 Kolmandaks leidis komisjon, et kõnealust meedet ei saa pidada siseturuga kokkusobivaks riigiabiks vastavalt ELTL artikli 107 lõike 3 punktile c, sõltumata asjaolust, et meede oli suunatud täpselt määratletud ühist huvi pakkuva eesmärgi saavutamisele ja et esines turutõrge. Komisjon asus seisukohale, et kuna kõnealune meede ei vasta tehnoloogilise neutraalsuse põhimõttele, ei ole see meede proportsionaalne ega kujuta endast sobivat vahendit, tagamaks tasuta levitatavate kanalite kättesaadavus Castilla–La Mancha II piirkonna elanikele.

25 Neljandaks järeldas komisjon, et kuna maapealse platvormi käitamist ei olnud avaliku teenusena piisavalt täpselt määratletud ja kõnealust avalikku teenust ei olnud määratud konkreetse platvormi operaatorile, ei saa kõnealust meedet põhjendada ELTL artikli 106 lõike 2 alusel.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

26 Hispaania Kuningriik esitas Üldkohtu kantseleisse 12. detsembril 2014 hagiavalduse, milles palus otsus C(2014) 6846 final tühistada.

27 Hagi põhjendamiseks esitas Hispaania Kuningriik viis väidet. Esimene väide käsitles ELTL artikli 107 lõike 1 rikkumist seetõttu, et komisjon tuvastas vääralt riigiabi olemasolu. Teine väide, mis esitati teise võimalusena, puudutas asjaomase meetme kokkusobivust siseturuga. See väide tugines ELTL artikli 106 lõikes 2 ja artikli 107 lõike 3 punktis c sätestatud lubatavuse tingimuste rikkumisele. Kolmandas väites tugines Hispaania Kuningriik menetlusnormide rikkumisele. Neljas väide, mis esitati kolmanda võimalusena, puudutas nõuet abi tagasi nõuda ja see tugines õiguskindluse, võrdse kohtlemise, proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtete rikkumisele. Viiendas väites tugines Hispaania Kuningriik neljanda võimalusena teabe saamise põhiõiguse rikkumisele.

28 Komisjon võttis 20. oktoobril 2015 vastu otsuse C(2015) 7193 final, et parandada otsuses C(2014) 6846 final sisaldunud vead, mis puudutasid Hispasati. Kõnealuse parandusega asendati otsuse C(2014) 6846 artikli 1 esimeses lõigus väljend „teenuste osutamine“ väljendiga „seadmete pakkumine“. Lisaks kustutas komisjon otsuse C(2014) 6846 final artikli 1 teise lõigu ja muutis artikli 3 lõiget 1. Ta loobus järeldusest, mille kohaselt tunnistati ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks riigiabi,

mis anti satelliitsignaalide edastamiseks vajalike vastuvõtjate paigaldamiseks Castilla–La Mancha autonoomse piirkonna II piirkonnas Hispasat SA-le ning mille pidi asjaomane liikmesriik operaatorilt tagasi nõudma.

29 Hispaania Kuningriik märkis Üldkohtu kantseleisse 23. detsembril 2015 saadetud kirjas, et ta esitab pärast otsuse C(2014) 6846 final artikli 1 esimese lõigu muutmist otsusega C(2015) 7193 final uue väite vastavalt Üldkohtu kodukorra artiklile 84. Komisjon esitas oma märkused selle kirja kohta 28. jaanuaril 2016.

30 Tunnistanud kõnealuse uue väite vastuvõetavaks, lükkas Üldkohus selle vaidlustatud kohtuotsuses põhjendamatuse tõttu tagasi. Samuti lükkas ta tagasi tühistamishagi viis väidet, mille Hispaania Kuningriik oli esitanud 12. detsembri 2014. aasta hagiavalduses.

Poolte nõuded

31 Hispaania Kuningriik palub apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

– tühistada otsus C(2014) 6846 final; ja

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

32 Komisjon palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt.

Hagi

33 Hispaania Kuningriik esitab apellatsioonkaebuse põhjendamiseks kolm väidet.

34 Euroopa Kohtu istungil esitas Hispaania Kuningriik uue väite, tuginedes Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 127.

Kohtuistungil esitatud uue väite vastuvõetavus

35 Kohtuistungil esitatud uue väitega leiab Hispaania Kuningriik sisuliselt, et Üldkohus rikkus õigusnormi, jättes omal algatusel hindamata otsuse C(2014) 6846 final põhjenduste puudumise seoses kõnealuse meetme valikulise laadiga.

36 Hispaania Kuningriik rajab selle väite 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsusele Comunidad Autónoma de Galicia ja Retegal *vs*. komisjon (C-70/16 P, EU:C:2017:1002) ning leiab, et kõnealune kohtuotsus kujutab endast Euroopa Kohtu kodukorra artikli 127 tähenduses õiguslikku asjaolu, mis tuli ilmsiks menetluse käigus ja mis seega võimaldab asjaomast väidet istungil esitada.

37 Komisjon leiab, et uus väide on vastuvõetamatu.

38 Olgu märgitud, et Euroopa Kohtu kodukorra artikli 127 lõike 1 kohaselt on menetluse käigus uute väidete esitamine keelatud, välja arvatud juhul, kui need tuginevad faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus.

39 Ent 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsust Comunidad Autónoma de Galicia ja Retegal *vs.* komisjon (C-70/16 P, EU:C:2017:1002) ei saa käesoleval juhul pidada õiguslikuks asjaoluks, mis tuli ilmsiks menetluse käigus. Nimelt, nagu nähtub selle kohtuotsuse punktidest 59 ja 61, see üksnes kinnitab abimeetme valikulisust puudutava tingimuse analüüsimise põhjendamise suhtes kehtivaid nõudeid, mis tulenevad 21. detsembri 2016. aasta kohtuotsustest komisjon *vs.* Hansestadt Lübeck (C-524/14 P, EU:C:2016:971) ning komisjon *vs.* World Duty Free Group jt (C-20/15 P ja C-21/15 P, EU:C:2016:981), mis kuulutati enne Hispaania Kuningriigi apellatsioonkaebuse esitamist. Kohtuotsust, mis üksnes kinnitab apellandile apellatsioonkaebuse esitamisel teadaolevat õiguslikku olukorda, ei saa aga pidada asjaoluks, mis võimaldab esitada uue väite.

40 Järelikult tuleb Hispaania Kuningriigi esitatud uus väide vastuvõetamatuse tõttu kõrvale jätta.

Esimene väide

Poolte argumendid

41 Esimese väitega leiab Hispaania Kuningriik, et vaidlustatud kohtuotsuse punkt 48 sisaldab õigusnormi rikkumist, kuna selles punktis märkis Üldkohus, et otsusega C(2015) 7193 final ei kaasnenud liikmesriigile ühtegi uut kohustust. See hinnang on vastuolus otsuse C(2014) 6846 final artikliga 1 muutmiseelses redaktsioonis ja see kujutab endast õigusnormi rikkumist seoses hea halduse ja õiguskindluse põhimõtetega ning mõistega „riigiabi“ ELTL artikli 107 tähenduses.

42 Esmalt leiab Hispaania Kuningriik, et Üldkohus rikkus õigusnorm, kuna otsusega C(2015) 7193 final muudeti otsust C(2014) 6846 final sisuliselt, mistõttu oleks Üldkohus pidanud tuvastama, et otsusega C(2015) 7193 final kaasnes Hispaania Kuningriigile uus kohustus.

43 Kõnealune liikmesriik väidab sellega seoses, et tõendid, millele Üldkohus tugines, ei võimalda teha sellist järeldust, nagu kohus tegi. Kõigepealt, kui lähtuda sõnastusest, siis väljend „digitaalseadmete pakkumine“ ei kuulu mõiste „ülekandejaamade ajakohastamine“ ega mõiste „uute ülekandejaamade ehitamine“ alla. Järgmiseks, kuna mõiste „digitaalseadmete pakkumine“ ei ole otsuses C(2014) 6846 final määratletud, on eelist, mida asjaomased ettevõtjad sel alusel said, võimatu koguseliselt hinnata. Lõpuks ei tulene see järeldus kõnealuse otsuse põhjendusest 197.

44 Teisena väidab Hispaania Kuningriik, et Üldkohus rikkus hea halduse ja õiguskindluse põhimõtteid, kui ta järeldas, et asjaomase muudatusega ei kaasnenud liikmesriigile mingit uut kohustust. Üldkohus oleks pidanud tuvastama, et komisjonil oli kohustus järgida kõnealuse liikmesriigi õigust esitada oma seisukohad enne otsuse C(2015) 7193 final vastuvõtmist, kuna komisjon muutis asjaomase meetme kirjeldust ja tagasinõudmisele kuuluv summa tõusis 11,3 miljonilt eurolt 43,8 miljonile eurole. Lisaks, vastupidi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 45 välja toodud vormilise paralleelsuse nõudele ei võtnud komisjon otsust C(2015) 7193 final vastu samade vorminõuete kohaselt kui need, mida järgiti otsuse C(2014) 6846 final vastuvõtmisel.

45 Kolmandana väidab Hispaania Kuningriik, et kõnealune muudatus kahjustas tõsiselt kõnealuse meetme olemust, mis oli tunnistatud „riigiabiks“ ELTL artikli 107 tähenduses.

46 Komisjon väidab, et väide ei ole tulemuslik, kuna see ei saa kaasa tuua vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist. Kõige rohkem võib see väide kaasa tuua otsuse C(2015) 7193 final tühistamise, jättes aga muutumatuks otsuse C(2014) 6846 final selle algses redaktsioonis.

Euroopa Kohtu hinnang

47 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 170 lõike 1 kohaselt ei või apellatsioonkaebuses muuta Üldkohtu menetluses olnud hagi eset.

48 Mis puudutab Üldkohtule esitatud tühistamishagi vastuvõetavuse küsimust, siis see tuleb tõstatada omal algatusel (vt analoogia alusel 29. novembri 2007. aasta kohtuotsus Stadtwerke Schwäbisch Hall jt *vs.* komisjon, C-176/06 P, ei avaldata, EU:C:2007:730, punkt 18). Pealegi on pooltel palutud esitada oma seisukohad selles Euroopa Kohtu omal algatusel tõstatatud küsimuses.

49 Euroopa Kohus on juba otsustanud, et Euroopa Kohtu kodukorra artikli 170 lõike 1 järgimist puudutavas analüüsis tuleb hinnata esimeses kohtuastmes esitatud nõuete ulatust ja Üldkohtus menetletud kohtuasja eset (vt selle kohta 14. novembri 2017. aasta kohtuotsus British Airways *vs.* komisjon, C-122/16 P, EU:C:2017:861, punkt 54).

50 Kuna Hispaania Kuningriik nõudis Üldkohtus menetluse algatanud hagiavalduses otsuse C(2014) 6846 final tühistamist ja otsus C(2015) 7193 final võeti vastu pärast selle nõude esitamist, tuleb kindlaks teha, kas kõnealune liikmesriik soovis kohtuasja algatanud hagiavalduse muutmise teel saavutada ka otsuse C(2015) 7193 final tühistamist.

51 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 36 märkis Üldkohus, et Üldkohtu kodukorra artikli 84 alusel esitatud uue väitega soovis Hispaania Kuningriik vaidlustada otsuse C(2014) 6846 final otsusega C(2015) 7193 final muutmist ennast. Euroopa Kohtu istungil tõi Hispaania Kuningriik välja, et Üldkohtus uue väite esitamisega soovis ta muuta otsuse C(2014) 6846 final tühistamishagi nõudeid, et laiendada hagi eset kõnealusele otsusele selliselt, nagu seda otsusega C(2015) 7193 final muudeti.

52 Euroopa Kohtu praktikast tulenevalt kehtib poolte nõuete suhtes põhimõtteliselt nende muutmatuse nõue. Üldkohtu kodukorra hagiavalduse muutmist käsitlevas artiklis 86 on kodifitseeritud varasem kohtupraktika, mis käsitleb võimalikke erandeid sellest nõuete muutmatuse põhimõttest (9. novembri 2017. aasta kohtuotsus HC *vs.* nõukogu, C-423/16 P, EU:C:2017:848, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika).

53 Kõnealune artikkel 86 näeb ette, et kui akt, mille tühistamist nõutakse, on asendatud või muudetud teise aktiga, millel on sama ese, võib hageja selle uue asjaolu arvesse võtmiseks muuta hagiavaldust enne menetluse suulise osa lõppemist või enne Üldkohtu otsust lahendada kohtuasi ilma menetluse suulise osata.

54 Kuna kõnealune artikkel 86 teeb erandi muutmatuse põhimõttest, tuleb seda tõlgendada kitsalt.

55 Käesoleva kohtuotsuse punktist 33 nähtub, et kõnealusel juhul esitas Hispaania Kuningriik pärast otsuse C(2015) 7193 final vastuvõtmist uue väite, tuginedes Üldkohtu kodukorra artikli 84 lõikele 1. Ent tuleb tõdeda, et kõnealune liikmesriik ei taotlenud hagiavalduse muutmist kodukorra artikli 86 alusel.

56 Kui, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 42 on märkinud, kodukorra artikkel 84 lubab hagejal esitada üksnes uusi õigusväiteid, lubab artikkel 86 aga seevastu muuta hagi eset, see tähendab sõnastada oma nõuded ümber, kui – nagu käesolevaski asjas – akt, mille tühistamist nõutakse, on asendatud või muudetud teise aktiga, millel on sama ese.

57 Seega, kui nõustuda, et Hispaania Kuningriik muutis Üldkohtu kodukorra artikli 86 tähenduses oma hagiavaldust, esitades kodukorra artikli 84 alusel uue väite, kaotaks esimene neist sätetest oma sisu.

58 Seda järeldust ei sea kahtluse alla Hispaania Kuningriigi poolt kohtuistungil esitatud argument, mille kohaselt vastas asjaomane uus väide igal juhul hagiavalduse muutmist puudutavatele vorminõuetele, mis on sätestatud Üldkohtu kodukorra artiklis 86.

59 Nimelt, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 46 rõhutas, nõuab hagiavalduse muutmine, et hageja märgiks ühemõtteliselt ning piisavalt selgelt ja täpselt hagi eseme ning oma nõuded, et Üldkohus ei otsustaks *ultra petita*. Seda arvestades peab muutmisavaldus Üldkohtu kodukorra artikli 86 lõike 4 punkti a kohaselt sisaldama muu hulgas nõudeid, mida muudetakse.

60 Uus väide, mille Hispaania Kuningriik Üldkohtule esitas ja mis tugines sõnaselgelt Üldkohtu kodukorra artiklile 84, mitte kodukorra artiklile 86, ei vasta aga ilmselgelt käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis viidatud nõuetele. Nimelt, nagu kohtujuristki oma ettepaneku punktis 52 tõdes, jäi Hispaania Kuningriik oma 23. detsembri 2015. aasta kirjas esitatud uues väites oma algse nõude juurde tühistada otsus C(2014) 6846 final.

61 Eeltoodust tuleneb, et esiteks rikkus Üldkohus õigusnormi, kui leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 36, et uue väite esitamisega Üldkohtu kodukorra artikli 84 alusel nõudis Hispaania Kuningriik otsuse C(2015) 7193 final tühistamist. Üldkohus järeldas sellest vaidlustatud kohtuotsuse punktis 37 ekslikult, et kõnealune uus väide oli vastuvõetav.

62 Samas tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et õigusnormi rikkumine Üldkohtu poolt ei too kaasa vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist, kui selle resolutsioon on muude õiguslike asjaoludega põhjendatud (21. septembri 2017. aasta kohtuotsus Easy Sanitary Solutions ja EUIPO *vs.* Group Nivelles, C-361/15 P ja C-405/15 P, EU:C:2017:720, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).

63 Kuna käesolevas asjas ei saanud Hispaania Kuningriik oma hagiavaldust Üldkohtu kodukorra artikli 84 alusel muuta, oleks uus väide, mille ta Üldkohtus esitas ja mis oli suunatud otsusele C(2015) 7193 final, tulnud vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, kuna kõnealune uus väide ei olnud esitatud kehtivalt muudetud nõuete põhjendamiseks. Järelikult on vaidlustatud kohtuotsuse resolutsioon põhjendatud muude õiguslike asjaoludega.

64 Teiseks, kuna Hispaania Kuningriik oma tühistamisnõudeid Üldkohtus ei muutnud, et laiendada neid otsusele C(2015) 7193 final, siis apellatsioonkaebuse esimene väide, milles sisuliselt kritiseeritakse Üldkohut selle eest, et ta kõnealust otsust ei tühistanud, laiendab hagi eset Üldkohtus, rikkudes Euroopa Kohtu kodukorra artikli 170 lõiget 1.

65 Järelikult tuleb apellatsioonkaebuse esimene väide vastuvõetamatuse tõttu kõrvale jätta.

Teine väide

66 Apellatsioonkaebuse teine väide jaguneb kaheks osaks.

Esimene väiteosa

– Poolte argumendid

67 Teise väite esimeses osas väidab Hispaania Kuningriik, et Üldkohtu analüüs vaidlustatud kohtuotsuse punktides 89–107 on väär osas, milles kohus järeldas, et 24. juuli 2003. aasta kohtuotsusest Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) tulenev esimene tingimus (edaspidi „Altmarki esimene tingimus“) ei olnud täidetud.

68 Esiteks leiab Hispaania Kuningriik, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui järeldas, et Hispaania õigusnormides ei ole kõnealune üldist majandushuvi pakkuv teenus selgelt määratletud. Üldkohus analüüsis sellega seoses õiguslikku raamistikku, kuid tema hinnang on ilmselgelt väär, kuna 3. novembri 2003. aasta telekommunikatsiooni üldseaduses 32/2003 (Ley 32/2003, General de Telecomunicaciones, *BOE* nr 264, 4.11.2003, lk 38890) on raadio- ja televisioonivõrkude käitamine sõnaselgelt kvalifitseeritud „üldist majandushuvi pakkuvaks teenuseks".

69 Kõigepealt on ekslik vaidlustatud kohtuotsuse punktis 102 sisalduv järeldus, mille kohaselt ei ole asjaomase teenuse määratlemine üldist majandushuvi pakkuva teenusena piisavalt selge, sest see määratlus on kohaldatav kõikidele telekommunikatsiooni sektori operaatoritele, mitte ainult teatud kindlatele neist. See järeldus on vastuolus Üldkohtu praktikaga, mis tunnustab võimalust usaldada sellise teenuse pakkumine sektori kõikidele operaatoritele. Järgmiseks ei võtnud Üldkohus arvesse kõiki akte, millega Hispaania ametivõimud usaldasid avaliku teenuse osutamise kohustused asjaomastele operaatoritele, eelkõige dekreeti 347/2008 ja partnerlepinguid, mis määratlesid avaliku teenuse kohustused Castilla–La Mancha autonoomses piirkonnas. Lõpuks järeldas Üldkohus vaidlustatud otsuse punktis 102 vääralt, et vastutus üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise eest oleks tulnud usaldada teatud ettevõtjatele, kuna nende ettevõtjate määramine võib toimuda hiljem eraldiseisva aktiga. Lisaks sellele esineb vaidlustatud kohtuotsuse punkti 104, milles Üldkohus leidis, et ühe konkreetse platvormi määratlemine üldist majandushuvi pakkuva teenusena kujutab endast ilmset kaalutlusviga, ja punkti 105 vahel vastuolu, kuna Üldkohus kinnitas komisjoni hinnangut, et kõnealune teenus ei olnud üldist majandushuvi pakkuva teenusena selgelt määratletud.

70 Teiseks tõlgendas Üldkohus 24. juuli 2003. aasta kohtuotsust Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) vaidlustatud kohtuotsuse punktis 98 liiga formalistlikult, kuna ta leidis, et tuleb kontrollida ametliku akti olemasolu, mis määratleks sõnaselgelt avaliku teenuse olemasolu ja milles oleks märgitud avaliku teenuse kohustuste laad ning kestus ja ettevõtjad ning territoorium, mida need kohustused hõlmavad. See on aga ekslik tõlgendus sellest kohtuotsusest, mis nõuab üksnes, et avaliku teenuse kohustused „nähtuksid selgelt" liikmesriigi õigusest. Lisaks sellele moonutab Üldkohtu formalistlik lähenemisviis kaalutlusruumi, mis liikmesriikidel üldist majandushuvi pakkuva teenuse määratlemisel on.

71 Hispaania Kuningriik rõhutab, et igal juhul on asjaomase liikmesriigi ülesanne määrata oma kaalutlusruumi piires kindlaks üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise tingimused. Seega võib üldist majandushuvi pakkuva teenuse määratleda ühe või mitme eraldiseisva ja järjestikuse aktiga.

72 Kolmandaks ei analüüsinud Üldkohus juhtumi kõiki olulisi asjaolusid ega põhjendanud vaidlustatud kohtuotsust piisavalt. Ta eiras asjaolu, et asjaomase meetme analüüsimisel järeldas komisjon ise, et Castilla-La Mancha Consejería de industria, energía y medio ambiente (tööstus-, energia- ja keskkonnaküsimustega tegelev asutus) sõlmitud lepingud olid kõnealuse meetme lahutamatu osa, nagu see nähtub komisjoni otsuse põhjendusest 39. Konkreetse juhtumi kõikide asjaolude hoolikas ja erapooletu analüüs oleks nõudnud, et komisjon hindaks ka nimetatud lepinguid. Järelikult kujutab vaidlustatud kohtuotsuse punktis 100 sisalduv järeldus endast õigusnormi rikkumist. Kuigi Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 106, et turutõrge ei olnud piisav asjaolu, tuvastamaks üldist majandushuvi pakkuva teenuse olemasolu, ei vabastanud see Hispaania Kuningriigi sõnul teda kohustusest analüüsida üldist majandushuvi pakkuva teenuse olemasolu küsimust üksikasjalikult.

73 Komisjon leiab, et teise väite esimene osa on vastuvõetamatu ja tulemusetu.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

74 Teise väite esimeses osas väidab Hispaania Kuningriik sisuliselt, et Üldkohus rikkus Altmarki esimest tingimust puudutavas analüüsis mitut õigusnormi.

75 Esmalt tuleb seoses liikmesriigi õiguse hindamisel Üldkohtu poolt väidetavalt tehtud veaga märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast ilmneb, et kui Üldkohus on faktilised asjaolud tuvastanud või neid hinnanud, on Euroopa Kohus vastavalt ELTL artiklile 256 pädev kontrollima üksnes nende faktiliste asjaolude õiguslikku kvalifikatsiooni ja neist tuletatud õiguslikke tagajärgi. Seega ei ole faktide hindamine Euroopa Kohtu kontrollile alluv õiguslik küsimus, välja arvatud juhul, kui on moonutatud Üldkohtule esitatud tõendeid. Mis puudutab niisiis Üldkohtu poolt liikmesriigi õigusele antud hinnangute analüüsi apellatsioonkaebuse raames, siis saab Euroopa Kohus kontrollida üksnes küsimust, kas seda õigust on moonutatud. Sellega seoses peab moonutamine toimikumaterjale arvestades olema ilmne, ilma et oleks vaja fakte ja tõendeid uuesti hinnata (26. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Cellnex Telecom ja Telecom Castilla–La Mancha *vs.* komisjon, C-91/17 P ja C-92/17 P, ei avaldata, EU:C:2018:284, punktid 67–69 ja seal viidatud kohtupraktika).

76 Esiteks, mis puudutab seaduse 32/2003 hindamist, märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 102, et kõnealuses seaduses sisalduv üldist huvi pakkuva teenuse kvalifikatsioon hõlmab kõiki telekommunikatsiooniteenuseid, sealhulgas raadio- ja televisioonivõrke. Kohus leidis, et pelk asjaolu, et teenus on liikmesriigi õiguses nimetatud üldist huvi pakkuvaks teenuseks, ei tähenda, et igale ettevõtjale, kes seda teenust osutab, on tehtud ülesandeks täita selgelt määratletud avaliku teenuse osutamise kohustusi 24. juuli 2003. aasta kohtuotsuse Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) tähenduses. Lisaks tuvastas kohus esiteks, et seadusest 32/2003 ei nähtu, et kõik telekommunikatsiooniteenused Hispaanias on üldist majandushuvi pakkuva teenuse laadi nimetatud kohtuotsuse tähenduses, ja teiseks, et see seadus sätestab sõnaselgelt, et kõiki üldist huvi pakkuvaid teenuseid selle seaduse tähenduses tuleb osutada vaba konkurentsi tingimustes.

77 Esiteks tuleb tõdeda, et Hispaania Kuningriik ei ole esitanud ühtegi tõendit, millest nähtuks ilmselgelt, et Üldkohus on moonutanud seaduse 32/2003 sisu. Teiseks, kuna kõnealune liikmesriik kritiseerib Üldkohtu järeldust, et kõnealune seadus on üldist laadi, mis tähendab, et see ei võimalda tuvastada, et maapealset võrku käitavatele operaatoritele olid pandud selgelt määratletud avaliku teenuse osutamise kohustused vastavalt Altmarki esimesele tingimusele, tuleb märkida, et võttes arvesse selle seaduse mitmetähenduslikke elemente, mis on välja toodud käesoleva kohtuotsuse punktis 76, ei riku see järeldus ühtegi õigusnormi (vt selle kohta 26. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Cellnex Telecom ja Telecom Castilla–La Mancha *vs.* komisjon, C-91/17 P ja C-92/17 P, ei avaldata, EU:C:2018:284, punktid 71 ja 72).

78 Teiseks ei saa nõustuda argumendiga, mis tugineb asjaolule, et Üldkohus moonutas liikmesriigi õigust, kuna ta ei võtnud arvesse dekreeti 347/2008 ega käesoleva kohtuotsuse punktis 72 viidatud lepinguid.

79 Nimelt kõigepealt, kuigi Hispaania Kuningriik esitab oma apellatsioonkaebuses selle dekreedi ja nende lepingute sisu väga üldise kokkuvõtte, ei näita ta, milles konkreetselt liikmesriigi õiguse moonutamine seisnes. Teiseks ei nähtu sellest kokkuvõttest ilmselgelt, et Üldkohus oleks moonutanud seaduse 32/2003 sätteid.

80 Järgmiseks, kuivõrd Hispaania Kuningriigi argumenti tuleb mõista nii, et sellega heidetakse Üldkohtule ette asjaolu, et kohus ei põhjendanud, miks ta ei viidanud käesoleva kohtuotsuse punktis 78 nimetatud liikmesriigi õiguse elementidele, siis tuleb märkida, et üksnes Üldkohus on pädev hindama talle esitatud tõendeid. Üldkohus ei ole aga kohustatud otsesõnu põhjendama oma hinnangut iga talle esitatud tõendi kohta, kui ta leiab, et tõend ei ole vaidluse lahendamisel oluline või asjakohane, tingimusel et täidetud on kohustus järgida üldpõhimõtteid ning tõendamiskoormist ja tõendite kogumist puudutavaid menetlusnorme ning tõendite moonutamise keeldu (26. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Cellnex Telecom ja Telecom Castilla–La Mancha *vs.* komisjon, C-91/17 P ja C-92/17 P, ei avaldata, EU:C:2018:284, punkt 76 ja seal viidatud kohtupraktika).

81 Ent Hispaania Kuningriik ei väida kordagi, et Üldkohus oleks seoses käesoleva kohtuotsuse punktis 78 viidatud tõenditega rikkunud kohustust järgida üldpõhimõtteid ning tõendamiskoormist ja tõendite kogumist puudutavaid menetlusnorme.

82 Lõpuks tuleb tagasi lükata ka Hispaania Kuningriigi argument, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 100 õigusnormi.

83 Nimelt esiteks tõsiasi, et konkreetsel juhul esines asjaomasel turul turutõrge, ei ole vastupidi Hispaania Kuningriigi väidetule käesoleva kohtuotsuse punktis 80 viidatud kohtupraktika kohaselt tegur, mis võiks mõjutada Üldkohtu kaalutlusõigust seoses talle esitatud tõendite asjakohasuse hindamisega.

84 Teiseks ei ole sellise turutõrke olemasolu asjasse puutuv, tegemaks kindlaks, kas ettevõtjad tõepoolest täitsid neile avaliku võimu aktiga kehtestatud avaliku teenuse osutamise kohustusi ja kas need kohustused on selles aktis selgelt määratletud (vt selle kohta 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Comunidad Autónoma del País Vasco jt *vs.* komisjon, C-66/16 P–C-69/16 P, EU:C:2017:999, punkt 75).

85 Teiseks tuleb märkida, et Hispaania Kuningriigi argument, mis tugineb sellele, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 98 tõlgendas Üldkohus 24. juuli 2003. aasta kohtuotsust Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) valesti, ei ole põhjendatud.

86 Euroopa Kohus on nimelt leidnud, et Altmarki esimene tingimus ei nõua üksnes selle kindlaks tegemist, kas abi saanud ettevõtja tõepoolest täitis avaliku teenuse osutamise kohustusi, vaid samuti, kas need kohustused on liikmesriigi õiguses selgelt määratletud. Kõnealuse tingimuse eesmärk on saavutada läbipaistvus ja õiguskindlus, mis nõuab, et täidetud oleks miinimumkriteeriumid, mis eeldavad avaliku võimu ühte või mitut akti, millega on piisavalt täpselt määratletud vähemalt ettevõtjale täitmiseks antud avaliku teenuse kohustuste laad, kestus ja ulatus. Kui selliseid objektiivseid kriteeriume selgelt määratletud ei ole, ei saa kontrollida, kas konkreetne tegevus võib kuuluda üldist majandushuvi pakkuva teenuse mõiste alla (26. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Cellnex Telecom ja Telecom Castilla–La Mancha *vs.* komisjon, C-91/17 P ja C-92/17 P, ei avaldata, EU:C:2018:284, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

87 Sellest aga järeldub, et Hispaania Kuningriik ei saa Üldkohtule ette heita, et kohus kohaldas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 98 formalistlikku lähenemisviisi, nõudes sellise avaliku võimu akti olemasolu, millega antakse asjaomastele operaatoritele üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise ülesanne, ja selle ülesande universaalset ning kohustuslikku laadi, samuti seda, et oleks märgitud avaliku teenuse kohustuste laad ja kestus ning puudutatud ettevõtjad ja territoorium.

88 Kolmandaks, mis puudutab Hispaania Kuningriigi argumenti, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 102 õigusnormi, kuna ta eiras asjaolu, et avaliku teenuse ülesande täitmise volituse võib anda mitme eraldiseisva aktiga, siis see tuleneb nimetatud punkti valesti mõistmisest. Nimelt ei nähtu sellest punktist kuidagi, et Üldkohus oleks selle võimaluse välistanud.

89 Samuti tõlgendab Hispaania Kuningriik valesti vaidlustatud kohtuotsuse punkti 104, kuna nimetatud punktis Üldkohus üksnes tõdes, et asjaomane liikmesriik ei olnud vaidlusaluse otsuse punkti 183 vaidlustanud osas, mis puudutab Hispaania ametivõimude ilmse hindamisvea olemasolu konkreetse platvormi valimisel. Järelikult ei ole Hispaania Kuningriigi argument, et vaidlustatud kohtuotsuse punktide 104 ja 105 vahel esineb väidetavalt vastuolu, põhjendatud.

90 Järelikult tuleb teise väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Teine väiteosa

– *Poolte argumendid*

91 Apellatsioonkaebuse teise väite teine osa puudutab 24. juuli 2003. aasta kohtuotsusest Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) tuleneva neljanda tingimuse (edaspidi „Altmarki neljas tingimus“) analüüsi, mis asub vaidlustatud kohtuotsuse punktides 108–113. Hispaania Kuningriik väidab, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 110 sisaldub õigusnormi rikkumine, kuna Üldkohus otsustas, et võrdlus satelliittehnoloogiaga ei ole piisav tõendamaks, et asjaomane riigi osalusega äriühing oli kõige tõhusam.

92 Üldkohus jättis kontrollimata, kas komisjon analüüsis – nagu Euroopa Kohtu praktika seda nõuab – hoolikalt ja erapooletult kõiki haldusmenetluse olulisi elemente, põhjendamaks oma järeldust, et Altmarki neljas tingimus ei olnud täidetud. Eelkõige toob Hispaania Kuningriik esile, et ta väitis Üldkohtus, et järeldused, mis komisjon tegi 9. septembri 2008. aasta võrdlevast sotsiaalmajanduslikust uuringust, mis käsitleb maapealse digitaaltelevisiooni leviala laiendamist puudutavaid tehnoloogilisi võimalusi Castilla–La Mancha autonoomses piirkonnas (edaspidi „2008. aasta võrdlev uuring“), on ekslikud, kuna selle liikmesriigi sõnul jõuti kõnealuses uuringus järeldusele, et maapealse digitaaltelevisiooni laiendamiseks tuleks kasutada maapealset tehnoloogiat. Lisaks sellele väidab liikmesriik, et tema kaalutlusruumi nõuetekohane kontrollimine seoses asjaomase avaliku teenuse määratlemisega seisnes kindlaks tegemises, kas pakkujad valiti välja riigihankemenetluses ja kas hüvitise tase oli sobiv.

93 Lõpuks toob Hispaania Kuningriik välja vastuolu vaidlustatud kohtuotsuse ja 26. novembri 2015. aasta kohtuotsuste Abertis Telecom ja Retevisión I *vs.* komisjon (T-541/13, ei avaldata, EU:T:2015:898) ning Comunidad Autónoma de Cataluña ja CTTI *vs.* komisjon (T-465/13, ei avaldata, EU:T:2015:900) vahel, milles Üldkohus leidis, et komisjon ei olnud Altmarki neljanda tingimuse täitmata jätmist õiguslikult piisavalt põhjendanud. Järelikult rikkus Üldkohus hea õigusemõistmise põhimõtet.

94 Komisjon märgib, et kui apellatsioonkaebuse teise väite esimene osa tuleb Euroopa Kohtul tagasi lükata, muutub selle väite teine osa igal juhul tulemusetuks, kuna 24. juuli 2003. aasta kohtuotsusest Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) tulenevad tingimused on kumulatiivsed.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

95 Kuivõrd teise väite käesolev osa puudutab väidetavat viga, mille Üldkohus tegi seoses Altmarki neljanda tingimuse analüüsiga, tuleb märkida, et kuna 24. juuli 2003. aasta kohtuotsusest Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) tulenevad tingimused on kumulatiivsed, ei saa asjaolu, et Üldkohtu järeldus, et üks neist tingimustest ei olnud täidetud, on väär, tuua kaasa vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist, kui tema järelduses ei ole rikutud õigusnormi ka hinnangus, mille ta andis nendest tingimustest mõne muu kohta (20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Hispaania *vs.* komisjon, C-81/16 P, EU:C:2017:1003, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).

96 Apellatsioonkaebuse teise väite esimese osa analüüsist ilmneb aga, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui ta lükkas tagasi Hispaania Kuningriigi argumendid, millega too seadis kahtluse alla vaidlusaluse otsuse põhjendused, mille kohaselt järeldas komisjon, et Altmarki esimene tingimus ei olnud täidetud.

97 Neid asjaolusid arvestades tuleb teise väite teine osa tulemusetuse tõttu tagasi lükata.

Kolmas väide

Poolte argumendid

98 Kolmanda väitega leiab Hispaania Kuningriik, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 139, et kõnealune meede ei ole siseturuga kokkusobiv, kuna see ei järgi tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet. Üldkohus jõudis ekslikult sellisele järeldusele, olgugi et 2008. aasta võrdlevas uuringus kõrvutati satelliitplatvormi ja maapealse platvormi kulusid.

99 Nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 132–138, leidis komisjon, et kõnealune uuring ei näita nende kahe platvormi kulude vahel märkimisväärset erinevust ja et uuringu tulemused ei ole usaldusväärsed. Kinnitades komisjoni järeldust, et tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet ei oldud järgitud, ei teostanud Üldkohus oma kohtulikku kontrolli vastavalt kohtupraktikale, mis tuleneb 15. veebruari 2005. aasta kohtuotsusest komisjon *vs.* Tetra Laval (C-12/03 P, EU:C:2005:87, punkt 39). Eelkõige väidab Hispaania Kuningriik sisuliselt, et 2008. aasta uuringu „puudused", mille Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 143, 145 ja 148 välja tõi, tulenevad tegelikult komisjoni valedest metodoloogilistest alustest, mida Üldkohus ei kontrollinud. Liikmesriik järeldab sellest, et uuringus võetud lähenemisviis oli õige ja et see uuring oli põhiline, mille alusel hinnata, miks oli satelliitplatvorm maapealsest kallim, eelkõige seetõttu, et maapealne taristu oli juba olemas.

100 Komisjon väidab, et apellatsioonkaebuse kolmanda väite põhjendamiseks esitatud argumendid on vastuvõetamatud või tulemusetud ja iga juhul põhjendamatud.

Euroopa Kohtu hinnang

101 Kolmanda väitega leiab Hispaania Kuningriik, et Üldkohus ei teostanud oma kohtulikku kontrolli õigesti, kui ta järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 139, et kõnealuse liikmesriigi argumendid, mis põhinevad 2008. aasta võrdleval uuringul, ei tõenda, et komisjon järeldas ekslikult, et kõnealune meede ei olnud siseturuga kokkusobiv.

102 Tuleb tõdeda, et selle väite toetuseks esitatud argumentidega väidab Hispaania Kuningriik tegelikult, et Üldkohus ei võtnud 2008. aasta võrdlevat uuringut nõuetekohaselt arvesse, mistõttu seab ta kahtluse alla Üldkohtu poolt tõenditele antud hinnangu.

103 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei ole aga faktide ja tõendite hindamine niisugune õigusküsimus, mis kuuluks Euroopa Kohtu poolt apellatsiooni korras läbivaatamisele, välja arvatud juhul, kui tõendeid või fakte on moonutatud (20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Comunidad Autónoma de Galicia ja Retegal *vs.* komisjon, C-70/16 P, EU:C:2017:1002, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

104 Igal juhul ei saa Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt liidu kohtud riigiabi valdkonnas komisjoni antud keeruliste majanduslike hinnangute kontrollimisel asendada komisjoni majanduslikku hinnangut enda omaga. Siiski peab liidu kohus muu hulgas kontrollima mitte ainult esitatud tõendite sisulist õigsust, usaldusväärsust ja sidusust, vaid ka seda, kas need tõendid sisaldavad kogu asjakohast teavet, mida keerulise olukorra hindamisel tuleb arvesse võtta, ning kas kõnealused tõendid võivad toetada järeldusi, mis nendest on tehtud (20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Hispaania *vs.* komisjon, C-81/16 P, EU:C:2017:1003, punkt 70 ja seal viidatud kohtupraktika).

105 Kuigi Hispaania Kuningriik väidab, et Üldkohus ei kontrollinud viidatud kohtupraktika nõuete kohaselt komisjoni hinnangut seoses 2008. aasta võrdleva uuringu usaldusväärsusega, tuleb siiski tõdeda, et piirdudes väitega, et 2008. aasta võrdleva uuringu puudused vastasid Hispaania ametvõimude valitud metodoloogiale, ei ole see liikmesriik esitanud ühtegi konkreetset tõendit, mis tema väidet kinnitaks.

106 Järelikult tuleb apellatsioonkaebuse kolmas väide vastuvõetamatuse ja igal juhul põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

107 Kuna ühegi Hispaania Kuningriigi apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud väitega ei nõustutud, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

108 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

109 Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Hispaania Kuningriik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista Hispaania Kuningriigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt.

Allkirjad